

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2012. évi január hó 6. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 12.B.218/2011/14. számú ítéletét megváltoztatja és a szabadságvesztés tartamát 11 (tizenegy) év fegyházra enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 6.000 (hatezer) forint bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen enyhébb jogkövetkezmények alkalmazása végett a vádlott és védője jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában bizonyítás felvételére; a vádlottól, illetve a vádlott S....., király utca szám alatti lakásán lefoglalt ruhaneműk szakértői vizsgálatára, majd annak elutasítása után, az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot - a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az iratok tartalma alapján mindössze annyiban

helyesbítette, hogy a cselekmény elkövetésekor a sértettnél pontosan meg nem határozható, hozzávetőlegesen azonban 15.000 forint összegű készpénz volt.

Az ekként helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az a rendelkezésre álló bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A bizonyítási eljárás lefolytatására a perrendi szabályok megtartása mellett került sor, olyan részletességgel, hogy az ügy ténybeli és jogi kérdéseiben megalapozottan állást lehetett foglalni. Mindez döntően a vádlott együttműködési készségére volt visszavezethető, arra a körülményre, hogy az őrizetbe vételét követően feltáró jellegű, beismerő vallomást tett: nem pusztán a S.....i Rendőrkapitányság épületében, hanem a helyszínen foganatosított kihallgatásakor is. Ez utóbbi esetben úgy, hogy az események térben és időben némileg elkülöníthető mozzanatairól a hozzájuk kapcsolódó helyek bemutatásával adott számot.

E vallomások sajátossága a múltbeli történések ismeretében foglalható össze, olyan tények előadásával, melyekről kizárólag a helyszínen jelen lévő, a cselekmény elkövetésében aktívan résztvevő személy tudhatott.

Elsőként és leghangsúlyosabban arról, hogy a sértett milyen sérüléseket szenvedett el. Ezzel kapcsolatosan a vádlott kezdettől fogva *öt szúrásról* tett említést, saját szavai szerint előbb a has és a nemi szerv közötti részen, majd a szív környékén, a nyakon és végül a bordák alatt, mindkét hasi oldalon.

Mindez összhangban állt a kórházi láttelellettel, illetve az annak alapján készült orvosszakértői véleménnyel, melyek az elszenvedett sérüléseket a bal lágyékahajlatban elhelyezkedő-, a jobb mellkasfalán áthatoló és a mellüreget megnyitó-, a nyak bal oldalán a bőr alatti kötőszövetig hatoló-, valamint a hasi részekben sebzéseket okozó szúrásokban jelölte meg. Ezen túlmenően pedig az orrcsont darabos törése, az ornyergén elhelyezkedő hámozódás és repesztett sebzés az ingóságok megszerzése érdekében alkalmazott tettelegességet támasztotta alá, azt tehát, hogy a vádlott - ahogyan arról beszámolt - a földre került sértettet ököllel arcon csapta, illetve megrúgta.

A vádlott a *sértett ruházatát* zöld színű munkásnadrágként és vastag kabátként jellemezte. Egyezően az összesített bűnjeljegyzékben 22. és 26. sorszám alatt szereplő ruhaneműkkel, azzal a nadrággal és kabáttal, melyekben a magatehetetlen sértettet megtalálták, illetve kórházba szállították.

A *sértett táskájának* átkutatásakor a vádlott - elbeszélése szerint - csiszolásra használatos korongokat fedezett fel, valamint egy ún. régi típusú személyi igazolványt, melyet eltépett. A helyszíni szemle ezt is maradéktalanul igazolta,

miután a nyomozó hatóság a hátrahagyott gyöngyvászon táska közelében használt sarokcsiszoló korongokat és egy sérült, kettészakított igazolványt talált.

Az elkövetéshez igénybe vett *kést* a vádlott a szomszédos ajándékbolt sövénnyel körükerített udvarába dobta be, arra a helyre, ahol a 2010. évi december hó 6. napján foganatosított kutatás eredményre vezetett. Mindez a sértett - vérrel szennyezett - feltalálási helyétől 3,5 méter távolságra volt.

Ugyanakkor semmi sem utalt a vádlott jogellenes befolyásolására, vagy arra, hogy a különböző időpontokban, más-más személyek jelenlétében végrehajtott kihallgatásai az eljárási jogosultságainak a korlátozásával, vagy megszegésével történt volna meg. Éppen ellenkezőleg, a szóban forgó eljárási cselekmények mindegyikénél védő képviselte az érdekeit, egy esetben úgy, hogy - H.-V. T. személyében - még gondnoka is jelen volt.

Ilyen körülmények között, a Be.117.§ (2) bekezdésében írtakra történő figyelmeztetés után tett a vádlott beismerő vallomást, melyet a későbbiekben változatlan tartalommal fenntartott. A helyszíni kihallgatásakor a történések ismételt előadásával, majd utóbb - a nyomozás során két alkalommal is - azzal, hogy a korábban elmondottakat nem kívánta módosítani.

Vallomásában szó esett arról is, hogy a sértett bántalmazása közben a nadrágja és a cipője vérrel szennyeződött, melyet egy benedvesített pólóval igyekezett az otthonában tisztára törölni. A vádhatóság mindezek szakértői vizsgálatára, a freccsenéses, illetve elkent vérnyomok hemogenetikai azonosítására tett indítványt. A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban a tényállás - Be.75.§ (1) bekezdése szerinti - alapos és hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázása a fenti bizonyítás elrendelése nélkül is teljesíthető volt, miután a múltbeli események rekonstruálása egyező tartalmú, ellentmondástól mentes bizonyítékokon alapult. Ezért az említett bizonyítási indítványt elutasította.

A vádlott - első kihallgatásakor jegyzőkönyvbe foglalt - állítása szerint 15.000 forintot vett el a támadása következtében földre kerülő sértettől. Ezzel kapcsolatosan az eseményekre egyáltalán nem, vagy csak alig emlékező sértett mindössze annyit tudott feleleveníteni, hogy otthonról 10.000 forinttal indult el.

Más forrásból azonban ismertté vált, hogy a nap folyamán a sellyei postahivatalban pénzt vett fel, illetve - azok után, hogy abból valamennyit adott a fiának - játékgépezni kezdett. A „Söntés” elnevezésű italboltban váltakozó szerencsével, olyképpen, hogy a kezdeti veszteség után végül hozzávetőlegesen 12.000 forintot fizettek ki neki.

Mindezek az adatok nem cáfolták, hogy hazafelé indulva még pénzt tarthatott magánál, akár akkora összeget, amennyiről a vádlott említést tett. Az e tekintetben nehezen követhető adatok miatt azonban a tényállás ezen részét annyiban mégis pontosítani kellett, hogy a „Borostyán” vendéglő elhagyása után a sértettnél

pontosan meg nem határozható, de hozzávetőlegesen 15.000 forint összegű készpénz maradt.

E helyesbítéssel vált a tényállás megalapozottá, így az - figyelemmel a Be.352.§ (2) bekezdésében írtakra - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlottbüntetőjogi felelősségére.

Cselekményeinek a minősítése is megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak. Ha ugyanis az elkövető szándéka eredetileg a sértett pénzének erőszakkal való elvételére irányul, majd ezt követően, időben attól némileg elkülönülve, éppen e bűncselekmény leplezésének a megghiúsítása érdekében határozza el a sértett életének a kioltását: az így végrehajtott cselekmények aljas indokból elkövetett emberölést és - ezzel bűnhalmazatban - rablást valósítanak meg. Döntően arra visszavezethetően, hogy a közvetlen életveszélyt előidéző, gyors és szakszerű orvosi beavatkozás nélkül halálos eredményhez vezető késszúrásokra nem a sértett vagyontárgyainak a megszerzése végett került sor, hanem annak befejezése után, már abból a célból, hogy a felelősségre vonás elkerülhető legyen (BJD 8883. számú eseti döntés).

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság pontatlanul és mélyebb elemzés nélkül tárta fel; így - figyelemmel az ügy sajátosságaira - azok ismételt számbavétele vált szükségessé.

E körben mindenekelőtt a beszámítási képesség korlátozottságára kell utalni, arra tehát, hogy a vádlott enyhe fokú - a debilitás alsó határán álló - értelmi fogyatékoságban szenved. Emiatt a személyiségszerkezete kevésbé felépített, illetve alacsony szinten differenciált; olyannyira, hogy e kóros elmeállapota a cselekménye következményeinek a felismerésében, valamint e felismerésnek megfelelő cselekvésben enyhe fokban korlátozta.

Ez pedig - a Btk.24.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint - akár a büntetés *korlátlan enyhítését* is lehetővé teszi.

Az enyhítő körülmények felsorolásakor az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott a feltáró jellegű, beismerő vallomásra; mindez azonban hosszabb elemzést érdemelt volna. A jelen esetben ugyanis arról volt szó, hogy a szoros időbeli kapcsolatban álló cselekmények mikénti - a heterogén anyagi halmazat szabályainak az alapulvételével történő - minősítése a vádlott közreműködése nélkül nem lett volna lehetséges. A rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok mindössze a sértett bántalmazásának és készpénzének az elvételét tették megállapíthatóvá, azt nem, hogy e tettelegesség két fázisban, különböző célok és motívumok alapján zajlott le. Elsőként, nyolc napon túl gyógyuló orrcsonttörés okozásával azért, hogy a vádlott a

sértett megmaradt pénzét elvegye, majd másodszor - ekkor már a mellkasi-, a hasi-, illetve a nyaki részekre leadott késszúrásokkal - abból a megfontolásból, hogy a várható büntetőjogi jogkövetkezményektől való szabadulás végett, az életét kioltsa.

Miután a sértett - e körben - értékelhető vallomást nem tudott tenni, úgy a fenti tények rögzítése, végső soron a cselekmények súlyosabb minősítése kizárólag a vádlott együttműködése folytán vált lehetővé. Mindez a beismerő vallomásának lényegesen nagyobb nyomatékot adott.

E feltáró jellegű, beismerő vallomás mellett a vádlott őszinte megbánást is tanúsított, melynek többször hangot adott.

Az élet elleni bűncselekmények tárgyi súlyát döntően a tényleges következmények határozzák meg. Így mindenekelőtt az, hogy az emberi élet kioltásával sor került-e jóvátehetetlen és helyrehozhatatlan következményre, avagy pusztán annak a reális lehetősége merült fel. Ezért a kísérleti szakban maradt cselekmények enyhébb megítélés alá esnek, még akkor is, ha az elkövető terhére ún. befejezett magatartású tevékenység róható. Ezt a jelen esetben sem lehetett figyelmen kívül hagyni.

A cselekmény elkövetésekor a vádlott 21 esztendő volt, így fiatal felnőttnek tekinthető.

A súlyosító körülmények között helyesen történt meg a kettőt meghaladó bűnhalmazat és az ittas állapotban való bűnelkövetés megemlítése. Ehhez hasonlóan helytálló a sértett elesettségére való utalás, az tehát, hogy a vádlott védekezésre kevésbé képes, erősen leittasodott személy ellen fordult. Ugyanakkor mellőzni kellett a bántalmazás *kirívóan* durva jellegét, egyfelől azért, mert ennek megállapítására a rablás elkövetésekor tanúsított, az orrcsont darabos törésével, valamint hámozódással és repesztett sebzéssel járó ütések és rúgások önmagukban nem adtak alapot. Másfelől azonban a kevéssel később - ugyanezen sértett sérelmére - elkövetett élet elleni bűncselekmény mellett a szóban forgó mozzanatnak egyébként sem lehetett önálló, büntetést befolyásoló jelentőséget tulajdonítani.

A vádlott büntetett előéletű, mégis azzal, hogy korábban kisebb tárgyi súlyú bűncselekmények miatt marasztalták el: megrovással, illetve közérdekű munka kiszabásával. Ezen túlmenően a cselekményeit valóban büntetőeljárás hatálya alatt követte el, melynek kapcsán végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság - tekintettel a Btk.24.§ (2) bekezdésére - helyesen járt el, amikor a vádlottal szemben határozott tartalmú szabadságvesztést szabott ki.

Áttekintve azonban a fentebb felsorolt körülményeket, a másodfokú bíróság - a beszámítási képességében enyhe fokban korlátozott, a kísérleti szakban maradt élet elleni bűncselekményt megvalósító, fiatal felnőtt vádlottal szemben - a tizenöt évben meghatározott szabadságvesztést eltúlzottan szigorúnak ítélte meg. Álláspontja szerint a Btk.37.§-ában megfogalmazott célok a középértékűnél lényegesen rövidebb tartamú büntetéssel is elérhetőek.

Ezért a fegyházbüntetés mértékét 11 évre enyhítette, annak pontosításával, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata helyesen a Btk.42.§ (2) bekezdés b/2. pontján alapul.

Következésképpen a büntetőjogi jogkövetkezmények enyhítését célzó fellebbezések megalapozottnak bizonyultak.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése értelmében - az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, így azokat a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztésbe - a Btk.99.§ (1) bekezdésében írtak szerint - az előzetes fogvatartásban töltött időt be kell számítani.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2012. január 6.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 12.B.218/2011/14. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.341/2011/6. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2012. évi január hó 6. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke